

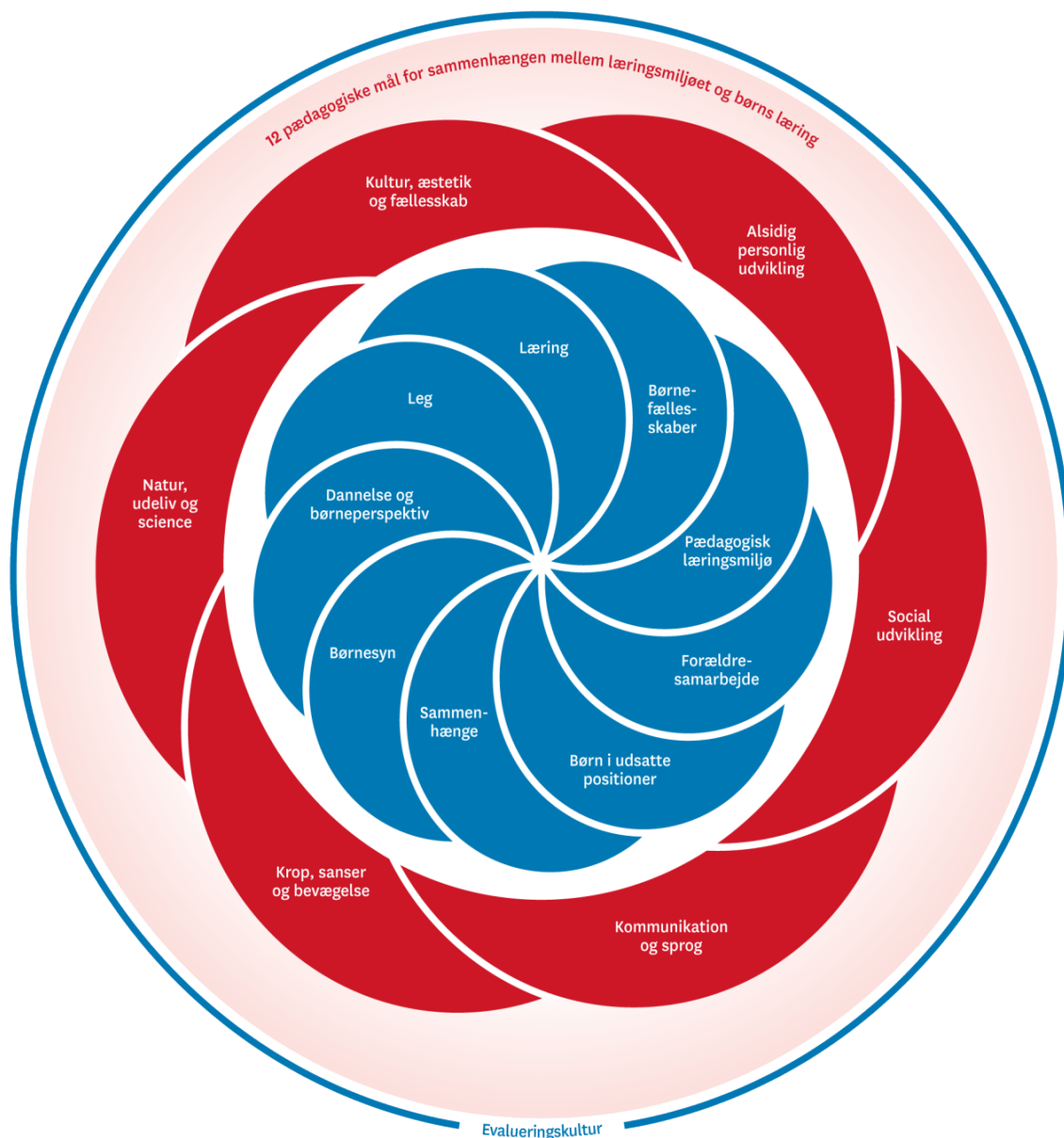

Pædagogisk læreplan for Myretuen

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er

udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Kerneopgaven for os, er det enkelte barns trivsel i forhold til omsorg, relationer og læring.

Myretuen er en selvejende institution, som i 2020 har 50 års jubilæum. Vi har valgt ikke at være en del af et område, i stedet samarbejder vi med de andre selvejende institutioner på tværs af kommunen. Myretuen har egen bestyrelse.

Vi har 20 vuggestuebørn, som er fordelt på to aldersopdelte stuer.

Vi har 20-24 børnehavebørn som er fordelt på 3 aldersopdelte grupper. Hver gruppe har en pædagog tilknyttet som følger børnene til de skal i skole. I grupperne laver børnene voksne initierede aktiviteter, som er aldersbestemt og afhængig af børnenes behov / hvad der optager dem lige nu.

En stor del af dagen leger børnene på tværs af alle grupper i hele huset, til stor glæde for de børn som har søskende, men også for de store børnehavebørn som elsker at lege med de mindste børn i vuggestuen. Dette gør at de voksne kender alle børn og børnene kender alle de voksne, så det er ikke så svært når man skal sige farvel til mor og far om morgenen, trøstes eller bare være sammen. Vi har fokus på forældresamarbejdet og har en forventning om, at man som familie deltager i de aktiviteter vi planlægger for hele familien: Lanternefest, fællesspisning i børnegrupperne, sommeraktivitet og Luciamorgen.

Myretuen ligger inde i selve Vejlesøparken, tæt på skov, sø og grønne arealer. Vi har en dejlig legeplads med legeredskaber der udfordrer børnene motorisk, en stor sandkasse og hjørner hvor der kan bygges huler. Vi bruger legepladsen som et ekstra rum og børnene er ude hver dag, undtagen de allermindste, der ikke kan bevæge sig rundt i flyverdragter og store støvler.

Vi har ikke langt til Holte, hvor vi besøger biblioteket eller går i biografen (Reprisen).

Vi går ofte i skoven eller tager på tur med bus eller tog. Små ture for de mindste, lange ture for de ældste.

Vi benytter os af alle de tilbud om aktiviteter, som kommunen tilbyder: Rude Skov Naturskole, fællessang, teater osv. Og har fokus på fællesoplevelser for alle børn: Bondegårdstur, Cirkus, Musik og sang, klippe, klister og male, fællessamling, cykeldag og meget mere.

Vuggestuen og børnehaven er med i den kommunale madordning

Personalet i Myretuen er meget stabile, har været i institutionen i mange år og er meget lidt syge, det sammen med struktur gør, at det er et trygt og rart sted for børnene at være her.

Pædagogisk læreplan

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

---

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Vi møder det enkelte barn med respekt og hensyn, og anerkender og accepterer barnets følelser. Det er vigtigt at barnet føler sig forstået. Vi skaber tryghed ved at være tydelige voksne. Vores mål er, at det enkelte barn bliver et glad lille menneske, som er tryk ved og har mod på, at skulle videre i sit liv og ud i den store verden. – og ikke mindst at fortælle barnet: "At det er noget værd i sig selv":

Børn lærer ved at være sammen med andre børn. Børn er først og fremmest rettet mod relationer og samspil med andre børn. Børnefællesskaber er rammen om læring, udvikling og trivsel.

Børn er noget ganske særligt. Det skal de kunne mærke. Men børn har også et grundlæggende behov for at føle sig som en del af fællesskabet. At høre til. At vide hvordan man gør her og være en del af gruppen. Er der en god balance mellem opfyldelsen af disse behov, er vi nået langt i udviklingen af det gode hele menneske.

Praksisfortællinger:

Vuggestuen

I vuggestuen sidder pædagogen på gulvet med en flok børn. Børnene og de voksne ler og man kan høre høje grin. Pædagogen er meget engageret, smilende og sidder på gulvet. Hun rører ved børnene og lader dem bestemme tempoet. Et barn vil synge en anden sang og kommer med en bog, sangen er i. Pædagogen sætter ord på barnets ønsker og handlinger: "Skal vi se i bogen? Ja. Okay!" Pædagogen synger "Bjørnen sover". Hun er bjørnen, og børnene hviner af fryd, når hun "vågner". Hun forklarer sangene og sætter ord på, hvad hun gør. Senere bygger hun et højt tårn af klodser på barnets initiativ. Da tårnet vælter, sætter hun lyd på: "Buuu". Hun gentager. Giver sig god tid i aktiviteterne. Et barn sidder og kigger på, men deltager ikke. Barnet har en sut. Efter et stykke tid tager pædagogen sutten og barnet deltager nu med krop og stemme. Barnet rejser sig ved tårnet, der er bygget. Pædagogen fremhæver at barnet kan stå. Pædagogen klapper og med ægthed i stemmen sætter hun ord på, hvilke fremskridt barnet har gjort. Barnet stråler, smiler og griner og ser på pædagogen. Pædagogen motiverer og opmuntrer: "Jeg kan se, du er stolt. Du er så god. Hvor har du øvet dig! Nu kan du."

Børnehaven

Det er morgen og børnene kommer lidt efter lidt.

I børnehaven sidder en pædagog ved et bord med flere store børn, der hamrer med brikker. Hun tager også imod de børn som kommer. Ved bordet er der småsnak mellem pædagog og børn. Pædagogen kommenterer og rådgiver i hamreteknikken og stiller spørgsmål, når det giver mening. Ofte er spørgsmålene åbne og pædagogen kender ikke det umiddelbare svar. Ved bordet sidder der også børn med flere sprog. Pædagogen taler til dem på dansk. Det ældste af børnene svarer med kodeskift i sproget mellem dansk og engelsk, hvilket accepteres af pædagogen i samtalen. De

taler om vejret og pædagogen bruger ord som "kold" og "swimmingpool". Et andet barn kommenterer også på samtalen og fortæller at han har prøvet en swimmingpool i Tyrkiet.

Pædagogisk læringsmiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Myretuen er alle børn i aldersopdelte grupper. Alle grupper har tilknyttet en pædagog. I løbet af dagen er børnene i deres grupper, sammen med børn på tværs af gruppen eller sammen med alle børn. I nogle tilfælde deler vi en gruppe i to, alt afhængig af behov.

Imellem kl.7.00 og 8.00 åbner vi sammen i børnehaven. Vi lader børnene komme stille og roligt ind på stuen, hvor vi hjælper dem med at sige farvel. Børnene har mulighed for at samles ved bordet sammen med en voksen., hvor de kan lægge puslespil, tegne, lege med hammerbræt eller hvad der lige nu er interessant. Andre leger rundt på gulvet, i dukkekrogen eller sidder og putter med en voksen i sofaen. Vi bestræber os på, at der er voksne lige der hvor børnene er.

Fra kl.8.00 har børnene mulighed for at gå ind på deres stue. Er de godt i gang med en leg eller en aktivitet, må de selvfølgelig gerne blive i børnehaven til de er færdige.

Omkring kl.9.00 begynder aktiviteterne i grupperne. Det kan være at børnene skal i skoven, eller de skal arbejde i grupperne med en aldersbestemt aktivitet, det kan være med Moppekufferten, et tema eller hvad der nu rør sig i netop denne gruppe. Vi har etableret legegrupper/sansegrupper og har musik/sang/rytmik, der læses historier og børnene leger og meget mere. Eller en eller flere grupper er sammen om en lidt større aktivitet i huset eller uden for huset.

I perioder er vi alle sammen, måske om et større projekt som Hoppeline, Cirkus, Trygfondens emneuger. Eller mindre projekter som cykeldag, fællessang, musik, Myretuen Run eller bondegårdstur. Vi bliver inspireret af, hvad der sker omkring os. Under en olympiade laver vi vores egen mini ol, når børnene har set cykelløb på Geelsbakke laver vi cykeldag eller Royal Run bliver til Myretuen Run.

Vi er meget opmærksomme på de spontane aktiviteter, som vi gerne arbejder videre med.

2023: Vi kan se, at børnene trives struktur og mindre grupper. Samtidig giver det børnene mulighed for at spejle sig i hinanden. Sammen i fællesskabet, når man arbejder med et fælles tredje. Vi kan se at børnene rykkede sig og blev mere modige.

Fortælling:

Børnene er i skoven og de finder en masse brombær, som der smages på. Senere på dagen eller dagen efter går børnene og de voksne igen i skoven og plukker brombær, som børnene senere er med til at lave marmelade af. Marmeladen spises på vores eftermiddagsbrød. Denne aktivitet sker flere gange, lige til der ikke er flere brombær.

Når vi går i skoven finder vi ofte store og små snegle, det inspirerer børnene til at gå på sneglejagt på legepladsen. I fællesskab samler de mange snegle i vores terrarier. Den voksne hjælper børnene med at lægge mad ned til sneglene, måske bruger vi Ipad til at finde ud af hvad sneglene

spiser. Sneglen iagttages og i fællesskab bliver vi sneglekloge. Vi finder sange og rim om snegle og måske laver vi snegle af ler, trylledej eller papir.

Omkring kl.11.30 spiser børnene i deres grupper. Hver gruppe har en gruppeformand (et barn) som der dækker bord til de andre børn i gruppen og siger vær så god. Imens de andre børn og holder en lille samling. Til samlingen er det børnene der på skift bestemmer om der skal synges, rimes, høre historie eller lege en leg.

Efter maden sætter børnene egen tallerken og kop på rullebordet og de ældste børn i børnehaven er med til at tørre borde af og feje.

Efter frokost er børnehaven ude at lege, det gælder også de ældste børn i vuggestuen som ikke sover.

Vores legeplads er indrettet med mange små hjørner, så det er muligt for børnene at finde rum til leg. Vi har også kasser og tæpper som der bygges huler af og flere legehuse, hvor børnene finder sammen i mindre grupper. Vi har flere balancebomme og et klatrestativ, hvor børnene kan blive udfordret motorisk. Der er en stor sandkasse og små og store gynger. Når vi er på legepladsen finder de fleste børn sammen i grupper og leger sammen. De voksne er hele tiden til rådighed og er opmærksomme på legen og hjælper til, hvis der opstår en konflikt børnene ikke selv kan klare eller hvis der er behov for at tilføje legen noget ekstra. Voksne fordeler sig rundt på legepladsen, er til rådighed for børnene, hvor de hjælper med at igangsætte lege, eks.vis. boldspil, fælleslege som "Alle mine kyllinger kom hjem", giver en hånd med at skubbe gyngen eller når det er svært at balancere. Der bliver lavet mange kager i sandkassen og de voksne inviteres ind for at smage. Vi planter og høster fra vores plantekasser og sammen finder vi snegle, bænkebidere og andet kryb, som vi sætter ind i vores terrarier og ser på og lærer nyt om. Vi er hele tiden opmærksomme på, om der er et eller flere børn som ikke er med i en leg eller ser ud til at have brug for ekstra opmærksomhed. De børn hjælper vi ind i det store fællesskab, det gør vi ved at opfordre børnene til at lave en leg hvor flere kan deltage eks.vis. at lege bus, forretning, bygge hule. Som voksne kan vi også sætte en leg i gang med et eller flere børn. F.eks. boldspil, fangeleg eller andet.

Vuggestue og børnehave er sammen flere gange i løbet af en dag. Det giver de mindre børn mulighed for at lære af de store børn og de store børn øver sig i at hjælpe de mindste. Så man kan se mange lege, hvor børn i alle aldre deltager på hver deres måde.

Samarbejde med forældre om børns læring

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Et godt samarbejde bygger på en åben og ærlig kommunikation. Sammen skaber vi de bedste udviklingsrammer for børnene

Både forældre og personale arbejder hver dag med børnenes læring og trivsel. Personalet har en professionel og anerkendende tilgang til børnene og de planlægger aktiviteter med udgangspunkt i institutionens læreplaner og de kommunalt fastsatte læringsmål. Derhjemme opdrager forældrene hver især børnene efter egne overbevisninger og behov. For de fleste børn har både livet derhjemme og livet i daginstitutionen stor betydning for barnets samlede trivsel og læring. For at barnet får de bedst mulige rammer og den bedste læring, skal forældre naturligvis have et godt samarbejde.

Alle børn i Rudersdal kommune vurderes ca. 1 gang årligt i dialogmodulet "Hjernen og hjertet". Både forældre og pædagog udfylder dialogmodulet, som dækker relevante læringsmål, der afhænger af barnets alder. Der følges op med samtale mellem forældre og pædagog.

"Hjernen og hjertet" er den formelle del af forældresamarbejdet. Børn udvikler sig hele tiden, og derfor skal vi selvfølgelig også samarbejde hele tiden og ikke kun en gang om året. Personalet har dagligt dialog med forældrene morgen og eftermiddag, hvis der er noget de vil have drøftet. Personalet beskriver næsten dagligt børnenes dag og lægger billeder ud på Børneruden. Her kan forældre læse om dagens aktiviteter, og hvilken læring der er tilknyttet aktiviteterne for barnets aldersgruppe, og taler med barnet om det derhjemme. På den måde får barnet mere læring ud af aktiviteterne. Vi ved at vi er kommet godt i mål, når forældre kommer og fortæller at den læring børnene oplever i institutionen også tages med hjem!

Den engelske forsker Brenda Taggart siger: "Det hjemlige miljø har – i form af de ting forældrene foretager sig med barnet – lige så stor indflydelse på barnets læring, som dagtilbud af høj kvalitet har". Eks. vis "Hvis forældrene er gode til at synge, læse historier og rime, så lærer barnet hurtigere at forme ord selv – og dermed læse".

Hvert år på forældremødet, fortæller lederen om den indsats vi har fokus på og bagefter lægges oplægget ud på Børneruden. Vi oplever at forældrene er meget engagerede og får afprøvet og diskuteret hjemme og kommer med spørgsmål eller små praksis fortællingerne bagefter. Emnerne har f.eks. været: "Robuste børn" og "Forældres samarbejde om børns læring og trivsel".

2023: Forældredeltagelse har en betydning. Eks.vis. arbejdede vi med "Familien" og skulle lave familiehuse / familieboeger. Her var det vigtigt at forældrene kom med billeder af familien, så barnet kunne lave deres eget familiehus. Emnet gjorde, at børnene fik kendskab til at familier så forskellige ud. Nogle børn havde store familier, andre var familier med få personer. I nogle familier boede mor og far i hver sit sted, andre boede bedsteforældre og forældre sammen.

Børn i udsatte positioner

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi er bevidste om, at et barn kan gå i Myretuen i mange år. Det er vigtigt for os at have en kultur, hvor vi har tætte relationer til det enkelte barn og et godt kendskab til barnets familie. Vi ser det enkelte barn og barnet som en del af det store fællesskab. Vi arbejder meget med at skabe en fællesskabsfølelse, så det enkelte barn føler, at det er en del af det lille (gruppen) og det store fællesskab (Institutionen). Og vi ved at børn lærer i sociale fællesskaber.

Vi vil altid have børn i udsatte positioner. Det kan være at der er uro på hjemmefronten, en forælder er ude at rejse, sygdom i familien eller et kæledyr er død. Skilsmisse eller dødsfald. Børn kan have sproglige eller motoriske vanskeligheder, sociale vanskeligheder eller udad / indad reagerende adfærd. Eller have en periode hvor det bare er svært.

Vi arbejder med at sikre den gode inklusion, hvor alle børn støttes og udfordres i at lære, og hvor de udvikles og trives.

Vi arbejder med børnene i mindre aldersopdelte grupper, både i vuggestuen og i børnehaven. Vores mål er, at børnefællesskaberne er så rummelige, at ethvert barn kan inkluderes. At have en kultur, hvor alle børn har ret til et fællesskab, og hvor børn støttes og udfordres i at lære og udvikle sig og accepterer forskellighed som en styrke.

Har vi et barn der har det svært i en periode, sætter vi ekstra kræfter ind på at være omkring barnet. Vi iagttager barnet, hjælper barnet i svære situationer og taler selvfølgelig med forældrene. Vi sparre med vores kollegaer omkring barnet i et lukket forum, så vi kan blive klogere på barnet og sammen finde måder vi kan hjælpe barnet bedst mulig.

Vores forældre inddrages i en løbende dialog bl.a. ved at bruge "Hjernen og hjertet" som dialogværktøj og den daglige dialog.

I hverdagen bruger personalet hinanden til at reflekterer over et barn eller børnegruppe, vi bruger vores Inklusionspædagoger, PPR (Psykolog, logopæd, fysioterapeut), TIFO møder mm.

Børnehaven arbejder systematisk med Mobbekuffert og trøstebamsen.

Fortælling:

De to ældste grupper i børnehaven har været på biblioteket og låne bøger, 1 bog hver. I mange uger efter mødes grupperne en gang om ugen, hvor børnene dels genser den bog de har lånt, men også oplever at deres bog bliver læst højt for hele gruppen. Børnene taler begejstret om de enkelte bøger og det barn som har lånt bogen, føler sig værdifuld i forhold til fællesskabet.

Fortælling:

I vuggestuen deles børnene op i små grupper, nogle børn går i skoven andre skal have "Legegruppe" med en pædagog og måske en inklusionspædagog. Børnene deles bevidst op i store og små, men der tages også hensyn til, hvad barnets behov er. I legegruppen har børnene aktiviteter som styrker dem motorisk og socialt. De børn som går i skoven har tid til at undre sig over en regnorm, en snegl eller løbe i fuld fart på skovstien.

I hverdagen har vi hele tiden fokus på aktiviteter der inkludere det enkelte barn. Bl.a. har vi et bord hvor der altid er papir og farver tilgængeligt. Her kan alle være med på deres niveau og vi hører sjældent sætningen "Du må ikke være med".

Sammenhæng til børnehaveklassen

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Hvert år 1.maj bliver de ældste børn i børnehaven til Ugler og der med også ældste gruppe.

De aktiviteter børnene tilbydes, er alle rettet mod at de skal i skole året efter. Der bliver lidt mere fokus på tal og bogstaver og børnene øver i at genkende og skrive deres eget navn. Vi læser helt bevidst klassiske børnebøger: H.C.Andersen, Emil fra Lønneberg, Ole Lund Kirkegaard osv. for

børnene. Spiller spil for at øve at tabe og tager på ture, hvor målet er kulturelt bestemt (National Museet, Rundetårn, Amalienborg osv.).

I Rudersdal er der beskrevet mål for, hvordan Overgang fra børnehave til skole foregår. Denne arbejder vi helt naturligt med.

- Vi arbejder med Ask og Liv, som er en digital stenalderfamilie. Børnene arbejder videre med Ask og Liv når de kommer i skole
- Vi besøger skolen, når de inviterer.

Hvert år sover børnene i børnehaven fra fredag til lørdag, sammen med gruppens pædagog / og en anden voksen fra børnehaven.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi bor i Vejlesøparken, som er et større byggeri med mange lejligheder. Når børnene er på legepladsen, får de ofte kontakt med beboere som er ude at lufte deres hund. Der bliver fortalt og klappet hund. Og vinkes, når vi nu kender hinanden! Gårdmændene kører i traktor, den får vi også en lille snak om og er vi heldige, prøver vi at sidde oppe i traktoren. Skraldebilen kommer en gang om ugen, og så lyder det nærmest enstemmigt: "SKRALDEBILEN" – og alle skal se den arbejde og vi skal lige sludre eller vinke til skraldemanden. Engang imellem bliver der fældet træer i "vores" skov og det skal vi selvfølgelig også lige se på og spørge ind til.

Vi bruger biblioteket, hvor vi jævnligt går ned og låner bøger. Vi har også udstillet et stort billede med "Alfons Åberg" og historiekasser med "Lange Peter Madsen", "Emil fra Lønneberg" og "Pippi Langstrømpe".

Går i børnebio i Reprisen, som er en 100 år gammel biograf.

Går rundt i området, hvor vi spørger ind til de ting vi oplever på vores vej. Det kan være en mand der maler hus, en der fisker i søen eller nogen der graver i vejen. Ofte oplever vi at børnene leger hvad de har set, når de kommer hjem i igen.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Hele Myretuen er indrettet i mindre rum og vi er bevidste om at skabe hjørner hvor børnene kan lege. Det meste legetøj står i børnehøjde, så det er let at blive inspireret til leg og få fat i det der skal bruges i legen.

De fleste møbler har hjul under, så vi kan hurtig lave et rum om, hvis vi skal bruge meget plads.

Vi har mange billedrammer i børnehøjde. I rammerne er billeder af børnene i en aktivitet, eks. vis. bondegårdstur, cykeldag, cirkus eller en skovtur. Dette signalerer til det enkelte barn, at det er en del af et fællesskab og det giver mulighed for, at få en snak om hvad børnene har oplevet. Vi ser tit børn stå og udpege sig selv og vennerne på billederne og høre sætningen "Kan du huske?"

Børnene laver mange kreative ting som vi hænger op, rundt omkring i huset. Det har stor betydning for det enkelte barn, at de ting de har lavet, hænges op sammen med vennernes ting.

Alle har en god omgangstone. Vi taler pænt og respektfuldt til hinanden, både voksne og voksne imellem og børn og voksne. Dette gør, at børnene kopierer og taler pænt til hinanden.

2023: Vi har arbejdet en del med visualisering, for at gøre det lettere for børnene i deres hverdag. Visualisering er inspireret af Nest som metode. Eks.vis. hænger der ved bh.toilet billeder af toilettet og 4 børn: Visualisere kun 4 børn af gangen på toilet. Eller personalet hænger billeder op af hvilket tøj børnene skal have på ud at lege. Det giver meget mere ro i garderoben og giver børnene større selvhjulpenhed. Ved de forskellige grupper er der en gul streg på gulvet. Den sætter børnene sig på, når de skal vente på at komme ud. Det fungerer både i vuggestuen og i børnehaven.

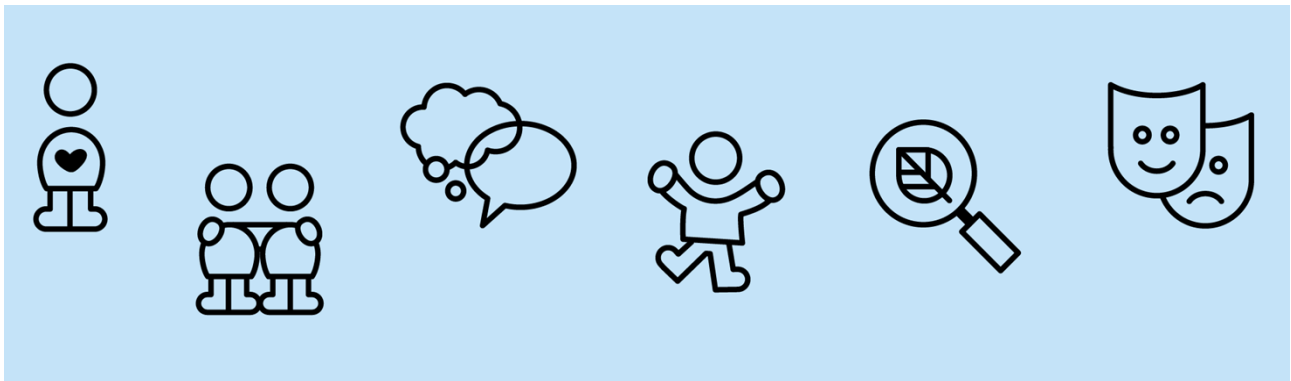
De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
- Både vuggestue og børnehaven arbejder med børnene i mindre grupper. I vuggestuen opdeles børnene i grupper helt ned til tre børn og i børnehaven er børnene lige fra start delt i aldersopdelte grupper. Alle med en fast tilknyttet voksen, som følger gruppen og får et nært kendskab til det enkelte barn og barnets familie. På denne måde tilrettelægger vi et læringsmiljø, der understøtter det enkelte barn i forhold til sig selv og til gruppen.
- Vi er en mindre institution og det udnytter vi ved, at planlægge temaer hvor alle børn kan være sammen på tværs af alder. Det gør at børnene kender hinanden og hinandens familier og hverdagen bliver mere overskuelig for det enkelte barn. Pædagogerne kender børnene og kan give den omsorg og tryghed barnet har behov for. Det ser vi om morgenen, når et barn afleveres og sent om eftermiddagen, når der ikke er så mange børn og voksne tilbage i institutionen.
- Vi har altid haft fokus på børnefællesskaber og det kan bl.a. ses ved, at der hver uge i børnehaven vælges 3 "ugens hjælpere". Disse hjælpere går mandag morgen rundt til vuggestuegrupperne og fortæller at de er ugens hjælpere og sætter deres billede op tavlen. Hjælpeopgaverne kan bl.a. være, at give de mindste hagesmækker på til deres formiddagsmad og være med til at synge til deres samling. Hjælperne inviteres med på skovtur, til kreative aktiviteter og til at lege. De hjælper også de mindste børn med at få overtøj af eller på og tager dem i hånden med ud på legepladsen, hvor de leger sammen. De voksne støtter børnene i, hvordan man kan se på de mindste om de kan lide al den kærlighed eller ej og hvad man kan gøre i stedet. Vi ser, at børnene nyder at yde omsorg overfor hinanden og de hen ad vejen også lære at se, at de mindste ikke altid synes al den kærlighed er rar og hvad man kan gøre i stedet. De mindste oplever hele tiden er der er kendte børn omkring og det giver en tryghed, når man bevæger sig rundt i huset. Små og store er med til sanglege/fællessang og her er det de mindste der lære af de store. Børnene cykler sammen på legepladsen, leger i legehus, gynger eller er i sandkassen. Ret ofte kommer vuggestuebørnene op i børnehaven og på den måde fortæller, at de gerne vil være med i de store børns leg eller være med til at spise frugt i børnehaven. Lege sammen i dukkekrogen eller tegne. Vi ser også at de store børn er gode til at trøste de mindste og er opmærksomme på, hvordan de har det.
- Hos de ældste vuggestuebørn og i børnehaven, dækker ugens "bordformand" bord til de andre børn i den børnegruppegruppe de hører til. Når bordet er dækket, siger "bordformanden" værsgo. Efter maden hjælper de ældste i børnehaven med at rydde op, tørre borde af og feje. Vi kan se at de fleste børn går meget aktivt ind i de roller de har og de oplever sig selv som vigtige i forhold til de andre og børnene lære at gøre en indsats for fællesskabet.

Social udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
  - Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
  - Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
-
- I Myretuen har alle børn ret til et fællesskab og derfor arbejder vi i mindre grupper med børnene. I grupperne arbejdes der med, hvordan man er sammen på en god måde og at alle har ret til at være her. Hvordan man er en god ven. I børnehaven arbejdes der med Moppekufferten. Børnene har en trøstebamse som er med til bamsemøde og den voksne bruger moppekufferten, materialet vælges ud fra hvad gruppen lige nu har brug for at tale om. Efter mødet tages der billeder af plancherne og pædagogen beskriver hvad der er arbejdet med. Her oplever vi, at forældrene ud fra dagbog og billeder støtter op om emnet.
  - Det kan være svært at dele legetøjet, specielt når man er lille. Ofte vil børnene lege med den samme dukke eller have de samme klodser som et andet barn har. Her går den voksne ind og oversætter for børnene hvad der sker i situationen. Eks.vis. Leger de mindste børn i dukkekrogen og alle vil have den samme dukke, så går den voksne ind og hjælper børnene, dels ved verbalt at fortælle hvad den voksne ser, men også at få børnene til at hjælpe hinanden med at finde dukker, så alle har en.
  - Hele Myretuen er opdelt i læringsmiljøer og meget af tiden er en voksen med i aktiviteten. Det kan ses ved at børnene altid har mulighed for at tegne, papir og farver er hele tiden tilgængelig, men man skal tegne ved tegnebordet. Her ser vi alle børn er velkomne i fællesskabet og alle respekterer, at man tegner på forskellig vis. Det samme gælder når børnene lægger puslespil, leger med perler eller andet. Vi ser også, at det er helt naturligt for de ældste at hjælpe de yngste, når det bliver for svært.

Kommunikation og sprog

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
  - Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
  - Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
-
- Vi taler hele tiden. Enten verbalt eller nonverbalt. Vi er åbne og imødekommende over for alle børn og giver dem tid til at udtrykke sig på den måde de nu kan. De små børn vil i starten sige lyde, kravle hen mod det de taler om, eller tage os i hånden og føre os hen til det de vil. Gråd er også en form for sprog. Gråd bruges når et barn er frustreret, sulten, træt, savner sin mor osv. Langsomt begynder børnene med at sige et ord, så flere og pludselig taler barnet i lange sætninger. Nogle børn er hurtige til at tale, andre er lidt langsommere. Nogle børn har udtalevanskeligheder. Alt det forholder vi os til, enten ved at bruge vores empiri (faglighed og sprogtest) eller også ved at bruge vores logopæd.
  - Både i vuggestuen og i børnehaven synger vi hver dag når vi holder samling. Børnene er selv med til at vælge hvilke sange vi synger. I vuggestuen har de en lille kuffert med figurer som er tilknyttet en sang, og den vælger de mindste børn sange ud fra. Børnehaven har en sangbog som børnene bruger. En gang imellem har vi også fællessang, hvor alle deltager. Vi vil gerne lære nye sange og benytter enhver chance for dette. Det kan være at børnene har lært en sang, som de lærer resten af gruppen. Eller også har en voksen stødt på en sang, som er sjov for børnene at lære.
  - Vi har børn fra flere lande og derfor er det blevet naturligt for os at synge "Mester Jakob" på mange sprog. Børnene lære ret hurtig en tekst på italiensk eller græsk og på den måde bliver de opmærksomme på, at man kan tale på mange sprog.
  - Når vi leger med børnene, bruger vi sproget hele tiden. Sproget afpasser vi i forhold til børnenes alder og situationen.
  - Vi sætter ord på handlinger. Eks. vis når et mindre barn hjælpes i tøjet, siger vi: Nu skal det ene ben ned i bukserne, så det andet ben. Nu har du dine blå bukser på.
  - Vi læser mange bøger, dem vi har i huset eller nogle vi låner på biblioteket. Bøgerne bliver ofte læst som "dialogisk læsning", hvor børnene bliver medinddraget i historien. Vi siger mange rim og remser, ikke bare til samling, men også når vi leger eller gynger. På vores indgangsdør hænger der et rim som bliver læst mange gange om dagen. Specielt sammen med forældrene når de kommer om morgenen. Rimene bliver jævnligt udskiftet.
  - Vi tager rigtig mange billeder af pædagogiske forløb. Det kan være en bondegårdstur, et Myretuen Run, et forløb om følelser eller andet. Disse billeder hænger, så børn og voksne dagligt kan kommunikere om forløbet.
  - I børnehaven låner børnene hver en bog på biblioteket. Det er "deres" bog og den bliver læst højt til en samling. På den måde oplever børnene at deres bog kan bruges i fællesskab, ved at den bliver læst op. At det de bidrager med har en værdi. Og kendskab til bibliotek og bøger.

- Når vi taler med et barn, passer vi på ikke at overtage kommunikationen. I stedet giver vi barnet tid, gentager hvad barnet siger og spørger undrende indtil hvad vi har hørt. Dette gøres enkelt i vuggestuen, med spørgsmål som barnet kan svare på med et eller flere ord. I børnehaven kommunikerer vi med mange "HV" spørgsmål. Eks. vis. Hvad tænker du om det? Eller hvorfor mon det?

Krop, sanser og bevægelse

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børn har behov for at bruge kroppen hele tiden. Derfor har vi i vores læringsmiljø indrettet vores legeplads, så barnets bevægelser bliver udfordret. Børnene kan kravle op og ned ad bakken. Rulle og glide på numsen når der er sne. Vi har bomme og klatrestativ og flere former for gynger. En rutjebane og mange kasser som børnene kan bygge med og et enkelt træ man kan kravle op i. Vi har mange cykler, løbecyklar som vi ser, at nogen 2 årige også kan mestre, trehjulede cykler med plads til en eller flere, her er mange børn i alle aldre samlet i leg også de mindste får en tur med bussen. Fra forår til efterår har vi en masse tæpper på legepladsen. Dem bruger børnene til at bygge huler af eller lave små steder hvor man kan lege eller man kan ligge og få læst en bog. Vi har en stor sandkasse og et legehus indrettet som butik, her leger mange børn på tværs på tværs af alder. Det er samlingssted for kagebagning, kaffebrygning og sandborge.

Indendørs har vi en lang gang som børnene må løbe op og ned ad trip-trap stole som børnene selv kravler op på og to rum hvor man kan udfolde sig "lidt vildt". Rum som børnene selv indretter efter hvilke lege de vil lege.

Vi har mange aktiviteter der udfordrer finmotorikken, perler, puslespil, små og store klodser, klippe og klistre osv.

Vi bor tæt på skoven som vi bruger som et ekstra rum. Her har vi "en gryde", som alle børn elsker at lege i, ofte leges "Alle mine kyllinger kom hjem", hvor børnene løber op og ned i "gryden", træer der er fældet som man kan balancere på

I børnehaven har børnene yoga en gang om ugen, det giver børnene mulighed for ro og fordybelse og børnene udtrykker ofte at de har det godt efter denne aktivitet. I forbindelse med yoga bruger vi meget rim og remser, specielt inspireret af Lotte Salling.

I forbindelse med brugen af Moppekufferten benytter pædagogerne sig af små sange som børnene massager hinanden til. Her er tanken, af den man rør ved, mopper man ikke. Vi kan se at mange børn bruger den metode, bl.a. ved at lege-tegne på hinandens rygge.

I vuggestuen har de flere balancepuder, en trampolin og et rør man kan kravle igennem. Faldskærm og puder man kan bygge med.

Vi leger sanglege, både dem med mange bevægelser og dans, men også nogle som giver mere ro. Her er to gamle lege ret populære i børnehaven: "Lille hund der er nogen der har taget dit kødben" og "Pandekage med syltetøj".

Både vuggestue og børnehave bruger Hoppeline, som er bevægelsesfortællinger, hvor børn og voksne leger handlingen. Hoppeline inviterer også forældrene med, da forældrene kan følge med derhjemme på hjemmesiden hoppeline.dk så de har mulighed for at understøtte den læring der

foregår i dagtilbuddet med ekstra aktiviteter derhjemme. Det samme gælder de "Hej skal vi lege" projekter som vi tilbydes af Børnefonden.

Natur, udeliv og science

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi bor meget tæt på en skov, så for os er det en helt naturlig ting at være i naturen. Vi er så heldige at naturen også kommer til os, i kraft af vores legeplads beliggenhed. Hvert år venter vi på at "vores" andepar kommer og besøger institutionen, vi har fugle som vi giver navne og arten genkender børnene i skoven og når vi går i tur, egern hopper i træerne og nogle gange rundt på legepladsen og en sjælden gang får besøg af en lille mus.

Da vi har så let en tilgang til naturen bruger vi den aktivt i vores læringsmiljø. Forår og sommer er alle børnene med til at så og plante blomster og grøntsager. Når vi har sået er det meget spændende hvornår der kommer noget op af jorden. Det bliver ofte undersøgt sammen med mor og far, når børnene kommer om morgenen eller hentet om eftermiddagen. Vi forspirer også i vindueskarmen, her hjælper børnene også med at vande. Og engang imellem sår børnene en solsikke som de får med hjem. Mange får med forældrenes hjælp nogle store og fine planter, som vi enten kommer hjem i haven og ser eller barnet tager billeder af som der bliver vist til samling. Og der er ikke noget så godt at spise egne gulerødder, ærter, radiser eller rucola.

Vi forundres også. Vi har købt hvide margueritter eller astas som kom i farvet vand, over tid blev blomsterne den farve vandet havde. Det skabte stor forundring blandt børnene: Nogle blomster blev meget farvet, andre ikke? Da blomsterne holdt i flere uger, strakte projektet sig langt og nysgerrigheden blev bevaret. Projektet førte også til, at vi malede blomster med snor. Det kom der nogle fantastiske billeder ud af og så undrede børnene og den voksne sig sammen over, hvordan det mon kunne lade sig gøre.

Vi er på legepladsen det meste af sommeren. På legepladsen er der også bænkebidere, mariehøns, larver og snegle. Dem samler børnene i fællesskab og lægger ned i et af de mange terrarier vi har, de giver dem mad og bruger rigtig meget tid sammen på at iagttage dyrene ovenfra og neden fra, fortælle om dem og vise dem frem. De voksne fortæller om dyrene, vi finder dyrene på Ipad og i bøgerne, synger om dem (Krible-krable sange) og sige rim. Taler om at de er store eller små, lange eller korte, kan flyve eller krybe. Og vi ser på dem igennem et forstørrelsesglas. Dette er en aktivitet alle børn glæder sig til og deltager i hver eneste sommer. Vi oplever at børnene kommer og viser et billede af et insekt eller andet dyr de har fundet hjemme i haven. Nogle ved hvad det er for et dyr, andre gange finder vi ud af det sammen.

Alle de små projekter tager vi billeder af og hænger op i børnehøjde. Her bruger alle børnene og voksne tid på at tale om hvad vi lavede og hvem der gjorde hvad. Dette gør at det enkelte barn

føler at det er en del af et fællesskab, der er et fælles tredje at tale fra og en mulighed for, at den voksne kan være med til at udvide barnets begrebsverden.

Kultur, æstetik og fællesskab

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Alle børn i Myretuen bliver præsenteret for forskellige måder at udtrykke sig på. Vi synger meget med børnene, både nye og gamle sange. Leger nye og gamle sanglege og synger alle traditioner (påske, fastelavn, jul, Lucia osv) ind. I perioder har vi haft en musikpædagog i huset en gang om ugen i et par måneder. Det har givet os en ny måde at bruge musikken på, Vi går i teatret og biografen med børnehalebørnene. Vi maler, klipper og klistrer. Det kan være et maleri, som man kan tage med hjem, men vi arbejder tit kreativt i fællesskab, hvor vi laver et træ hvor børnenes hænder er blade, de største vuggestuebørn og mindste børnehalebørn klipper ”krims/krams i brune nuancer som de klistre på en fælles tegning af et pindsvin eller fastelavnsbillede, hvor børnene fotograferes i deres udklædningstøj, klistres op så alle kan se er med til at slå katten af tønden. Børnene går meget op i at være med, og tit kan de huske hvad de andre børn har lavet.

De helt små vuggestuebørn har været med til at lave deres eget legetøj. Bl.a. har de fyldt tomme plastflasker med perler, klippede sugerør og tørret pasta. Flaskerne har de brugt til at spille med, når de havde rytmik. I den periode brugte børnene også kogt spaghetti til at male med, vand og kartoffelmel til slim og indmaden af bleer til at modellerer med. Børnene fik i den grad brugt deres sanser på alle måder og det var interessant for de voksne at se, hvordan forskellige materialer også kunne bruges som en aktivitet.

Når vi maler, maler børnene med mange forskellige slags maling og på mange forskellige måder. Vi kan tage vandfarve frem og børnene kan sidde i lang tid og fordybe sig i deres maleri. De ældste børn maler nogen gange efter en teknik vi har lært af Britta Johannesen. Denne teknik er voksenstyret og man kan kun sidde få børn af gangen. Teknikken går ud på, at den voksne tegner, samtidig med at børnene guides verbalt. Børnene tegner samtidig med den voksne og bagefter maler de billedet med akvarel. Børnene elsker det og bliver hver gang lige overraskede over hvad de kan.

Børnehalebørnene har i fællesskab lavet et projekt om Halfdan Rasmussen, hans forfatterskab som vi synes er en kulturarv som børnene skal kende til. Børnene lærte en masse rim og remser og vi fandt ud af, at mange af de sange som vi sang i dagligdagen var digtet af Halfdan Rasmussen. Det var vigtigt for os, at alle børn fik ejerskab af billedet, så alle børn med til at tegne, klippe og klistre på billedet. Selve billedet udstilles på biblioteket.

Både vuggestuebørn og børnehalebørn bliver præsenteret for bordteater. Små træfigurer som den voksne bruger til at understøtte et eventyr med. ”De tre bukkebruse” er altid et hit. Den voksne

fortæller eventyret, bagefter fortæller børnene eventyret på skift og til sidst leger vi eventyret. Vi ser ofte at børnene leger eventyret selv bagefter og da alle kender historien, kan alle være med.

De ældste børnehalebørn har haft et tema om H.C.Andersen. Den voksne fortalte et eventyr og bagefter legede børnene det igen og igen, så alle i gruppen fik prøvet alle roller af. Det styrkede fællesskabet i gruppen, samtidig med at det tilførte børnenes sprog mange nuancer.

Børnenes lege som en kultur. Hvordan leger børnene sammen? Hvordan taler børnene sammen? Hvordan bliver man en del af legen? Alt det er kulturelt og noget børnene skal lære at agere i. Vi ved at børnene lærer i legen. Og vores opgave er at være ved siden af og hjælpe dem videre, at børnene har det de skal bruge for at legen udvikles. Det kan være et tæppe som skal bruges til hule, eller en scene hvor børnene vil optræde. Men også at være til rådighed for at svare på et spørgsmål, hjælpe med noget dukketøj eller måske at blive inviteret ind i legen. Vi er opmærksomme på at de små lærer af de store, det kan vi se i legen, men også sprogligt og hvordan man behandler et andet menneske.

I Myretuen skal det være rart at være. Vores mål er at alle skal føle sig velkommen. Derfor har vi fokus på, hvordan vi taler til hinanden. Alle børn, forældre, gæster og personale skal have en respektfuld omgangstone. Vi har en forventning om, at alle sige goddag og farvel, respekterer at nogen er i gang med at fortælle og man så må vente på tur. At sproget er anerkendende og omsorgsfuld. Vi skal være nysgerrige på livet sammen med børnene og have en positiv tilgang til livet.

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Vi tænker hele tiden over hvad vi gør med børnene. Vi er gode til at reflekterer situationer, aktiviteter og temaer med hinanden og komme med nye indgangsvinkler eller måder man kan gøre tingene på.

De enkelte grupper planlægger pædagogiske aktiviteter sammen og aktiviteten skrives ind i "Skema til handling". Skemaet hænges op på stuen og sendes hjem til forældrene via Børneruden. Dette skema gør, at alle i fællesskab holdes fast i hvad det er vi har besluttet og hvor vi bevæger os hen.

Vi arbejder med årets indsats, som vi er fælles om at vælge. I 2019 arbejdede vi med "Læringsmiljø" og i 2020 med "Børnefællesskaber". Leder laver en beskrivelse af årets indsats og finder litteratur som støtter op om den valgte indsats. Aktionen målsættes og evalueres. I evalueringen skal vi finde ud af "Hvad børnene har fået ud af aktionen". "Hvad de voksne har fået ud af aktionen". Og hvad hele institutionen har fået ud af aktionen.

Årets indsats kan vi arbejde med som en aktion. Inklusionspædagogerne støtter op om og spørger ind til aktionen, som vi altid laver for hele huset, men med forskellige måder at gribe den an.

Når en ting skal implementeres, skal der gives tid og opbakning og vi holder fast ved til stadighed på p-møderne at evaluere på indsatsen.

I vores evalueringskultur arbejder vi med praksisfortællinger, foto og video, tegn hos børn og observationer.

I Myretuen er det ok at prøve sig selv af og fejle. Det er her man rigtig lære noget om sig selv og den måde man agere på.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi vil, når der i løbet af året arbejdes med indsatser og temaer udvælge nogen som vi løbende vil evaluere på for at sikre de bliver implementeret på den måde vi har aftalt. Vi vil se på om data vi

har brugt ændre sig i forhold til implementeringen og hvordan vi så skal forholde til den udvikling vi ser.